DIAGNOSTISCHE BESCHRIJVINGEN

VAN

NIEUWE OF WEINIG BEKENDE VISCHSOORTEN

VAN

SUMATRA.

DOOR

Dr. P. BLEEKER.

TIENTAL I—IV.

Reeds in meerdere vroegere ichthyologische bijdragen heb ik beschrijvingen medegedeeld van nieuwe vischsoorten van Sumatra. Ik werd daartoe in de gelegenheid gesteld door talrijke verzamelingen, welke de welwillendheid van eenige vrienden en ambtgenooten mij deden toekomen, en aan deze wetenschappelijke bereidvaardigheid om de schatten van Sumatra's belangrijke vischfauna mij te doen geworden, hebben ook de ondervolgende beschrijvingen hun ontstaan te danken. Het is mij eene aangename taak hier openlijk mijne erkentelijkheid uit te drukken aan de heeren P. Jakles, Dr. O. Kunhardt, H. W. Schwanenfeld, Dr. F. C. Schmitt en J. M. van Leer, aan

welke ik talrijke verzamelingen heb te danken, welke mij meer dan 260 soorten van Sumatrasche zee- en zoetwatervischen hebben doen kennen. De toezending van verzamelingen nog steeds aanhoudende, hoop ik in eene latere verhandeling een overzigt te geven van het geheel der mij bekend gewordene soorten van de Sumatrasche vischfauna. Vrij talrijke nieuwe Sumatrasche soorten bevinden zich echter reeds zoo lang in mijn bezit, dat ik gemeend heb er toe te moeten overgaan om hare beschrijvingen bekend te maken. Ik zal deze beschrijvingen bij tientallen mededeelen en daarbij weder mijne gewoonte volgen, om ook van die soorten diagnosen te geven, welke vroeger reeds meer of min bekend waren, doch welker kenmerking in meerdere of mindere mate te wenschen overlaat.

PERCOÏDEI.

Serranus punctulatus CV. Poiss. II p. 273.

Serran. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{2}{3}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{3}{4}$ in ejus altitudine; capite acutiusculo, $3\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali convexiuscula; rostro maxillisque alepidotis; maxilla superiore inferiore breviore sub medio oculo desinente, dentibus pluriseriatis, serie externa conicis, seriebus internis setaceis anticis longioribus in thurmas 2 collocacatis et insuper caninis 2 magnis; maxilla inferiore dentibus pluriseriatis, serie interna majoribus, antice caninis 2 mediocribus utroque latere medio caninis 2 vel 3 magnis; rictu valde obliquo; praeoperculo rotundato vix angulato, postice denticulis vix conspicuis; interoperculo suboperculoque margine glabris; operculo spinis 3 planis spina media ceteris multo longiore, dorso humili; squamis lateribus ciliatis 100 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali radiosis valde acutis; dorsali spinosa dorsali radiosa humiliore spina ultima ceteris longiore 3 in altitudine corporis, spina prima ceteris breviore; pinnis pectoralibus acutiuscule rotundatis $6\frac{1}{2}$, ventralibus acutis radio 1° paulo producto 6 fere, caudali emarginata radiis externis valde productis, lobo superiore longiore $3\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; anali spina tertia ceteris longiore $2\frac{2}{3}$ in longitudine capitis; corpore pinnisque verticalibus pulchre carmosinis guttis vel maculis parvis numerosis profunde rubro-violaceis; caudali postice nigricante flavo marginata; pectoralibus aurantiacis, ventralibus rubris.

B. 7. D. 9/15. P. 2/16. V. 1/5. A. 3/8. vel 3/9. C. 17 et lat. brev.
Synon. *Ikan Soesalat* Valent. Ind. Amb. III p. 412 fig. 205?
Sousalath Ren. Poiss. Mol. I tab. 41 fig. 207 ?
Jacob Everse, *Lucessie* et *Sousalath* Ren. ibid. II tab. 21 fig. 300?
Labre moucheté Lacép. Poiss. III p. 377 tab. 17 fig. 2.
Labrus punctulatus Lacép. ibid.
Mérou moucheté CV. Poiss. II p. 275.
Habit. Padang, Ternate, in mari.
Longitudo speciminis unici 275‴.

Aanm. Van deze soort bestaat nog geene goede afbeelding en de bestaande beschrijvingen laten veel te wenschen over. De vlekjes van ligchaam en vinnen zijn donker paars. De soort is merkwaardig door de groote hondstanden zijdelijk in de onderkaak.

Serranus aurantius CV. Poiss. II p. 226.

Serran. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{3}{4}$ ad $3\frac{1}{3}$ in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite acuto $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{2}{5}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 5 ad $5\frac{1}{4}$ in longitudine capitis; linea rostro-frontali declivi concaviuscula; rostro maxillisque squamosis; maxilla superiore inferiore breviore sub oculi limbo posteriore vel vix post oculum desinente, dentibus pluriseriatis, serie externa conicis, seriebus internis setaceis anticis longioribus in thurmas 2 collocatis et insuper caninis 4 vel 2 crassis; maxilla inferiore dentibus pluriseriatis, serie interna majoribus, antice caninis 2 vel 4 mediocribus; praeoperculo rotundato, postice denticulis vix conspicuis; interoperculo et suboperculo denticulatis; operculo spinis 3 planis subaequalibus; dorso subelevato; squamis lateribus ciliatis 85 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali radiosis rotundatis; dorsali spinosa radiosa paulo humiliore, spinis mediis ceteris longioribus, 5ª $2\frac{2}{5}$ circiter in altitudine corporis; pectoralibus rotundatis 4 ad $4\frac{2}{5}$, ventralibus acutis 6 ad $6\frac{1}{2}$, caudali rotundata $5\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; anali spina media $2\frac{1}{2}$ ad 3 in longitudine capitis; colore corpore pinnisque pulcherrime carmosino; capite dorsoque antice punctulis fuscescentibus; dorsali radiosa et caudali junioribus rubro, flavo et nigro, anali radiosa nigro marginatis.
B. 7. D. 9/15 vel 9/16. P. 2/16. V. 1/5. A. 3/9. C. 17 et lat. brev.
Synon. *Mérou orangé* CV. Poiss. II p. 226.
Serranus roseus CV. Poiss. II p. 228?
Habit. Padang, in mari.
Longitudo 4 speciminum 170‴ ad 232‴

Aanm. Deze soort moet groote overeenkomst hebben met *Serranus Sonneratii* CV. Poiss. II p. 222, bij welke echter de kop met een net van blaauwe strepen bedekt is, waarvan bij mijne boven beschrevene specimina geen spoor te zien is, alhoewel de kleuren goed bewaard zijn. Bij mijn grootste specimen ontbreken de zwarte vinranden. Bij een ander zijn de vertikale en de buikvinnen naar de vrije randen toe violetachtig zwart. De beschrijving van *Serranus aurantiacus* CV. (van de Séchellen) in aangehaald vischwerk is zoo onvolledig, dat eene nadere vergelijking der daartoe gediend hebbende specimina met de bovenstaande beschrijving niet overbodig is. Waarschijnlijk ook behoort *Serranus roseus* CV. van Otaheite tot dezelfde species en welligt ook nog *Serranus analis* CV. van Nieuw Ierland.

Priacanthus Schmittii Blkr.

Priac. corpore oblongo compresso, altitudine 3½ fere in ejus longitudine; capite 3⅓ fere in longitudine corporis; oculis diametro 2⅓ circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali ante oculos rectiuscula; fronte inter oculos depressa; ore simo rictu subverticali; maxilla inferiore prominente; praeoperculo obtusangulo denticulato, angulo spina mediocri aperturam branchialem vix superante superne et inferne denticulata; operculo spinis 2 parvis; squamis lateribus 65 p. m. in serie longitudinali; lineis dorsali et ventrali regulariter convexis; pinna dorsali spinosa spinis posticis spinis ceteris longioribus, spina posteriore oculo breviore; pinna dorsali radiosa dorsali spinosa altiore obtusa rotundata; pectoralibus oculo vix longioribus; ventralibus acutis, analem non attingentibus, spina 7 in longitudine corporis; anali obtusa rotundata spina 3ª ceteris longiore, oculo breviore; caudali truncata 5 circiter in longitudine corporis; colore corpore roseorubro; pinnis roseis vel rubris; ventralibus rubro-violaceis, membrana radium 5m inter et ventrem alba macula magna rubro-violacea.

B. 6. D. 10/13. P. 2/16. V. 1/5. A. 3/13 vel 3/14. C. 16 et lat. brev.

Habit. Padang, in mari.

Longitudo speciminis unici 185'''

Aanm. *Priacanthus Schmittii* Blkr. is na verwant aan *Priacanthus japonicus* CV? (Nat. Tijdschr. v. N. Ind. II. 1851 p. 171) doch onderscheidt zich daarvan voldoende door plat voorhoofd, langeren dubbel getanden praeoperkeldoorn, kortere buikvin-

nen die paars-rood gekleurd zijn enz. Ik bezit thans 5 soorten van Priacanthus, welke zich nog het gemakkelijkste van elkander laten onderkennen door de kleurteekening der vinnen. Deze 5 soorten zijn *Priacanthus macracanthus* CV., *Priacanthus holocentrum* Blkr., *Priacanthus carolinus* CV., *Priacanthus japonicus* CV? en de boven beschrevene. *Priacanthus carolinus* CV. onderscheidt zich van die allen door de zwarte rug- en staartvinvlekjes. De vier overigen zijn kenbaar aan de kleur der buikvinnen. Bij *Priacanthus macracanthus* CV. zijn deze vinnen wit en ongevlekt; bij *Priacanthus holocentrum* Blkr., wit met talrijke zwarte vlekken; bij *Priacanthus japonicus* CV.? violet en bij *Priacanthus Schmittii* Blkr. paars, behalve het vlies, dat den achtersten straal met den buik vereenigt en wit is en met eene groote paarse vlek geteekend.

Ik draag deze nieuwe soort op aan den heer Dr. F. C. Schmitt aan wiens belangstelling in de ichthyologie hare kennis te danken is.

Dules marginatus CV. Poiss. III p. 87 tab. 52.

Dul. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ fere in ejus altitudine; capite acuto $4\frac{2}{3}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis, vix longiore quam alto; oculis diametro 3 fere in longitudine capitis; linea rostro-frontali declivi recta; maxilla superiore inferiore breviore, sub medio oculo desinente; dentibus maxillaribus, vomerinis et palatinis parvis; osse suborbitali et praeoperculo denticulis minimis sed conspicuis; praeoperculo subrectangulo; operculo spinis 2; linea laterali antice leviter convexa postice rectiuscula; squamis lateribus 45 p. m. in serie longitudinali; lineis dorsali et ventrali convexis; pinna dorsali profunde incisa, parte spinosa rotundata spina 5ª spinis ceteris longiore, corpore duplo humiliore, spina penultima spina ultima multo breviore, spina ultima parte radiosa vix humiliore; dorsali radiosa angulata margine superiore rectiusculo; pinnis pectoralibus et ventralibus acutis, longitudine aequalibus, 7 circiter in longitudine corporis; ventralibus post basin pectoralium insertis; anali spina 3ª spinis ceteris longiore et radio 1° vix breviore, parte radiosa dorsali radiosa humiliore margine inferiore rectiusculo; caudali emarginata lobis acutis $4\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne griseo inferne argenteo; pinnis griseo-flavescentibus; dorsali radiosa antice superne nigra; caudali medio fascia transversa nigricante margini posteriori nigro subparallela.

B. 6. D. 10/11 vel 10/12. P. 2/11. V. 1/5. A. 3/12 vel 3/13. C. 17 et lat. brev.
Synon. *Doules bordé* CV. Poiss. III p. 87 tab. 52.
Barolo Insul. Vanicol.
Habit. Padang, in mari. (F. C. Schmitt).
Longitudo 3 speciminium 116''' ad 160'''.

Aanm. Kuhl en Van Hasselt ontdekten deze soort op *Java*, alwaar ik haar echter tot nog toe niet heb aangetroffen. Het bovenbeschrevene specimen van *Padang* is het eerste, wat mij onder de oogen is gekomen. Zooals bekend is, leeft *Dules marginatus* CV. ook in de zoete wateren van het eiland Vanicolo.

SCIAENOÏDEI.

PRISTIPOMOÏDES Blkr.

Pinna dorsalis unica non divisa. Membrana branchiostega radiis 7. Pinnae dorsalis et analis alepidotae, caudalis squamosa. Maxilla inferior poris nullis conspicuis. Dentes maxillares laterales uniseriati, antici pluriseriati, seriebus internis minimi setacei, serie externa conici majores caninis 2 vel 4. Praeoperculum denticulatum.

Aanm. Dit geslacht staat in verwantschap tusschen *Pristipoma* en *Scolopsides*. Van *Pristipoma* verschilt het door de afwezigheid van onderkaaksporiën en door sterk schubbige staartvin; van *Scolopsides* door 1 straal meer in het kieuwvlies en afwezigheid van onderoogkuilsdoorn; en van beiden door zijn tandenstelsel en habitus. In habitus en vorm van vinnen heeft de eenige mij tot nog toe van dit genus bekende soort vrij veel van eenige Oost-Indische soorten van *Dentex*, b. v. *Dentex Peronii* CV., doch reeds het getand zijn van het praeoperkel sluit haar van dit geslacht en volgens Cuvier's bepaling ook van de *Sparoïden* uit. Ik behoef hier overigens niet te herinneren, dat de groote Cuviersche familiën der Percoïden, Sciaenoïden, Sparoïden enz. vatbaar zijn voor splitsing in meerdere andere familiën, waarvan door de nieuwen ichthyologen reeds

meer of min gelukte proeven zijn geleverd. Houdt men daarbij de natuurlijke verwantschappen in het oog, dan zal het blijken, dat sommige geslachten der Sparoïden met sommige der Sciaenoïden zich gevoegelijk tot zelfstandige familiën laten brengen.

Pristipomoïdes typus Blkr.

Pristipomoïd. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{2}{3}$ in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite convexo, $4\frac{1}{4}$ circiter in longitudine corporis; linea rostro-frontali convexa; oculis diametro $3\frac{1}{2}$ fere in longitudine capitis; rostro alepidoto oculo non vel vix breviore; maxilla superiore vix protractili, maxilla inferiore breviore, sub oculi dimidio anteriore desinente; osse suborbitali alepidoto, sub oculo oculo duplo humiliore; praeoperculo angulo rotundato limbo posteriore late alepidoto, margine denticulis aequalibus bene conspicuis; squamis ctenoïdeis lateribus 50 p. m. in serie longitudinali; linea laterali lineae dorsali rotundatae subparallela; pinna dorsali non incisa parte spinosa parte radiosa altiore, spinis gracilibus, mediis ceteris longioribus, corpore duplo circiter humilioribus; pinnis dorsali et anali radiosis radio ultimo producto radio penultimo duplo circiter longiore; pinnis pectoralibus acutis capite vix brevioribus, radiis 4_o, 5_o et 6_o ceteris longioribus; ventralibus acutis pectoralibus paulo brevioribus; caudali tota fere squamosa profunde incisa lobis acutissimis, superiore inferiore multo longiore subproducto, $3\frac{1}{4}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore pinnisque roseo; pinna dorsali basi, margine superiore et fascia media interrupta viridi-flavis.

B. 7. D. 10/11 P. 2/14. V. 1/5. A. 3/8. C. 17 et lat. brev.

Hab. Sibogha, Sumatrae occidentalis, in mari.

Longitudo 2 speciminum 275''' et 293'''.

Scolopsides personatus CV. Poiss. V p. 259.

Scolops. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite acutiusculo 4 et paulo in longitudine corporis, aeque alto circiter ac longo; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; fronte inter oculos squamosa; oculis diametro $3\frac{1}{3}$ in longitudine capitis; osse suborbitali sub oculo oculo duplo circiter humiliore, spinis 3 ad 6, spina superiore inferioribus plus duplo longiore; osse maxillari superiore glabro; rostro oculo vix longiore; labiis carnosis; praeoperculo subrectangulo angulo rotundato, margine posteriore leviter emarginato dentibus valde conspicuis; squamis lateribus ciliatis, 50 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinis mediocribus, 3^a, 4^a et 5^a ceteris

longioribus, corpore triplo circiter humilioribus, parte radiosa parte spinosa paulo altiore rotundata; pinnis pectoralibus et ventralibus acutis $5\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis; ventralibus radio 1° in filum breve producto; anali spina 3ª ceteris longiore parte radiosa rotundata humiliore; caudali emarginata lobis acutis $4\frac{1}{3}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridescente-margaritaceo, inferne margaritaceo; vitta interoculari coerulea; rostro olivaceo, fascia oculo-caudali lata profunde flava; pinnis flavis, caudali postice medio violascente marginata.

B. 5. D. 10/9 vel 10/10. P. 2/16. V. 1/5. A. 3/7 vel 3/8. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Scolopside à marque* CV. Poiss. V p. 259.

Habit. Sibogha, in mari.

Longitudo speciminis unici 260'''.

Aanm. Quoij en Gaimard vonden deze soort te Batavia, alwaar ik haar echter tot nog toe niet heb waargenomen. Boven beschreven specimen van Sibogha is het eenige, wat mij onder de oogen is gekomen.

SPAROÏDEI.

Dentex mulloïdes Blkr.

Dent. corpore elongato compresso, altitudine 5 in ejus longitudine, latitudine $1\frac{2}{3}$ in ejus altitudine; capite convexo obtuso, $4\frac{1}{2}$ fere in longitudine corporis, longiore quam alto; oculis diametro $2\frac{5}{4}$ ad 3 in longitudine capitis; linea rostro-frontali convexa; rostro vix convexo, oculo non vel vix breviore; osse suborbitali postice oblique obtuse rotundato angulo oris oculo duplo fere humiliore; maxillis aequalibus, superiore sub oculi limbo anteriore desinente; dentibus maxillaribus pluriseriatis, serie externa conicis majoribus, maxilla superiore caninis 6 vel 8 conicis brevibus, maxilla inferiore caninis nullis; praeoperculo squamis in series 3 dispositis; squamis ciliatis, lateribus 50 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinis gracilibus, flexilibus, mediis ceteris longioribus, corpore paulo humilioribus, membrana inter singulas spinas profunde incisa emarginata, parte radiosa parte spinosa multo humiliore leviter rotundata; pinnis pectoralibus acutiusculis, capite brevioribus, 6 in longitudine corporis; ventralibus radio 1° producto 5 in longitudine corporis, analem non attingente; anali spina 3ª spinis ceteris longiore et parte radiosa vix humiliore; caudali profunde emarginata lobis acutis, superiore longiore 4 et paulo in longitudine corporis; colore corpore pinnisque roseo; pinna dorsali ad spinas flavescente; anali fasia media longitudinali diffusa flavescente.

B. 6. D. 10/9 vel 10/10 P. 2/15. V. 1/5. A. 3/7 vel 3/8. C. 17 et lat. brev.

Habit. Sibogha, in mari.

Longitudo 2 speciminum 225''' et 235'''.

Aanm. Deze soort behoort tot de groep van *Dentex* met Mullusachtigen habitus, zooals *Dentex ruber* CV., *Dentex tambulus* CV., *Dentex taeniopterus* CV., *Dentex Blochii* Blkr., *Dentex nematopus* Blkr., *Dentex tolu* CV. enz. doch is van die allen voldoende te onderkennen door hare 8 hondstanden in de bovenkaak, het gemis van hondstanden in de onderkaak, de buigzaamheid en lengte der rugdoornen, het diep ingesneden zijn van het vlies der doornachtige rugvin, de draadvormige verlenging van den eersten buikvinstraal, het niet of naauwelijks gestreept zijn van den praeoperkelrand enz.

OSPHROMENOÏDEI.

Trichopus Leerii Blkr.

Trichop. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{2}{3}$ in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite acuto $4\frac{1}{2}$ fere in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{4}$ in ejus longitudine; linea rostro-dorsali vertice obtusangula, fronte rostroque declivi rectiuscula vel concaviuscula; oculis posticis diametro 3 et paulo in longitudine capitis; ossibus suborbitalibus, praeoperculo inferne et angulo et suboperculo denticulatis; maxillis aequalibus; linea laterali flexuosa; squamis ctenoïdeis, lateribus 45 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali spinis posticis spinis ceteris longioribus; dorsali brevi, acuta, in medio dorso sita; anali longissima, rotundata, cum basi pinnae analis unita; pectoralibus obtusis capite vix brevioribus; ventralibus radio 1° simplice elongato pinnam caudalem attingente, spina brevissima; caudali emarginata lobis obtusiusculis 4 fere in longitudine corporis; colore corpore viridi, ventre dilutiore; fascia maxillo-oculo-caudali nigra; toto corpore, capite excepto, maculis parvis rotundis confertis viridibus corpore dilutioribus; pinnis viridibus, dorsali et anali maculis rotundis confertis dilutioribus, caudali membrana punctis nigris in series 7 vel 8 transversas dispositis; pectoralibus ventralibusque immaculatis.

B. 6. D. 7/9. P. 2/8. V. 1/5. A. 13/28 (fere omnes simplices). C. 16 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 101'''.

Aanm. Deze soort laat zich bij den eersten oogopslag van *Trichopus trichopterus* Lac. en *Trichopus vittatus* Blkr. onderkennen door hare eigenaardige kleurteekening. Zij is ranker van ligchaam en spitser van kop dan *Trichopus trichopterus* Lac. doch hooger en stomper dan *Trichopus vittatus* Blkr. Ik heb deze soort genoemd ter eere van den verdienstelijken toezender, den heer J. M. van Leer, officier van gezondheid der eerste klasse te Palembang.

Ophicephalus urophthalmus Blkr.

Ophiceph. corpore elongato compresso, altitudine 5 circiter in ejus longitudine, latitudine maxima $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite acuto conico-subpyramidali, 4 fere in longitudine corporis; latitudine capitis 2, altitudine $1\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; fronte et vertice planis declivibus; oculis diametro 7 circiter in longitudine capitis; diametro $1\frac{2}{3}$ circiter a se invicem distantibus; maxilla inferiore superiore longiore, antice dentibus pluriseriatis parvis, lateribus biseriatis serie interna caninoïdeis 6 ad 8; maxilla superiore paulo post oculi marginem posteriorem desinente, $2\frac{2}{5}$ circiter in longitudine capitis, dentibus pluriseriatis parvis, caninoïdeis nullis; dentibus palatinis et vomerinis uniseriatis caninoïdeis; squamis cycloïdeis, lateribus 55 p. m. in serie longitudinali; linea laterali antice paulo descendente postice rectiuscula; pinnis rotundatis; pectoralibus ventralibus longioribus $1\frac{4}{5}$ circiter in longitudine capitis; caudali 6 fere in longitudine corporis; colore corpore superne nigricante-viridi inferne argenteo; lateribus guttis sparsis nigris et albis notatis; operculo et media basi pinnae caudalis macula magna rotunda nigra annulo coeruleo cincta; pinnis pectoralibus membrana flava radiis viridibus; ventralibus flavescentibus; pinnis verticalibus viridi-violascentibus, dorsali et anali basi guttis nigris et flavescentibus.

B. 5. D. 1/39 vel 1/40. P. 1/17. V. 1/5. A. 1/28 vel 1/29. C. 14 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 345‴.

Ophicephalus polylepis Blkr.

Ophiceph. corpore elongato, antice cylindraceo postice compresso, altitudine 7 circiter in ejus longitudine; capite prismatico quadrilatero, $3\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis, paulo latiore quam alto, altitudine $2\frac{2}{3}$ in ejus longitudine; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; fronte et vertice planis declivibus; oculis diametro 5 circiter in longitudine capitis, diame-

tro 1 circiter a se invicem distantibus; maxilla superiore inferiore breviore sub oculi dimidio posteriore desinente, 3 in longitudine capitis; maxilla superiore dentibus pluriseriatis parvis; vomere et palato dentibus aliquot conicis caninoïdeis; maxilla inferiore antice dentibus pluriseriatis parvis, lateribus dentibus biseriatis, serie externa conicis caninoïdeis; squamis cycloïdeis, lateribus 58 p. m., capitis parte postoculari 16 p. m. in serie longitudinali; linea laterali antice rectiuscula sub radio dorsali 16° circiter deflexa, postice recta; pinnis dorsali et anali postice rotundatis; caudali, pectoralibus et ventralibus rotundatis, pectoralibus capite duplo brevioribus sed ventralibus multo longioribus; caudali 6 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridi-nigricante inferne viridi; lateribus inferne fasciis oblique-transversis diffusis viridi-nigricantibus p. m. 12; pinnis viridibus, dorsali et anali fasciis 2 longitudinalibus nigris vel maculis nigris in series 2 longitudinales dispositis; pinnis ceteris maculis nigricantibus variegatis.

B. 5. D. 1/40. P. 2/16. V. 1/5. A. 1/30. C. 12 vel 14 et lat. brev.

Habit. Solok, Sumatrae occidentalis, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 114'''.

Aanm. Deze soort is gemakkelijk herkenbaar aan hare kleine operkelschubben, tandenstelsel, korte bovenkaaksbeenderen, getallen der vinstralen en kleuren. Haren naam heb ik ontleend aan de talrijke operkelschubben.

SCOMBEROÏDEI.

Carangoïdes talamparoïdes Blkr.

Carangoïd. corpore oblongo compresso, altitudine $2\frac{3}{4}$ ad $2\frac{5}{8}$ in ejus longitudine, latitudine 3 circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{3}{4}$ ad $3\frac{3}{8}$ in longitudine corporis, vix altiore quam longo; linea rostro-dorsali valde convexa, antice obliqua, ante oculos paulo concava; oculis in medio capite sitis, diametro 3 circiter in longitudine capitis, vix diametro $\frac{1}{2}$ a linea frontali remotis; fronte cultrata; osse suborbitali angulo oris oculi diametro paulo humiliore; rostro oculo vix longiore; maxillis dentibus minimis vix conspicuis, superiore paulo breviore valde protractili sub oculi limbo anteriore desinente; dorso elevato ventre multo convexiore; genis et operculis superne squamosis; triangulis pectoralibus lateralibus et inferiore totis alepidotis; linea laterali usque sub 3^a quarta parte pinnae dorsalis radiosae curvata (curvatura valde aperta), postice scutis 25 ad 30 parvis vix armatis, latissimis 16 circiter in altitudine corporis; carinis caudalibus lateralibus bene conspicuis; pinnis acutis radio in filum producto nullo; dorsali spinosa $3\frac{1}{2}$ circiter in altitudine corporis, radiosa et anali corpore

plus duplo humilioribus; pectoralibus capite longioribus; spinis analibus parvis posteriore longiore; pinna caudali lobis aequalibus 4½ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne griseo inferne argenteo; macula operculari fusca; pinnis hyalinis et flavescentibus.

B. 7. D. 1 procumb. + 7—1/22 ad 8—1/23. P. 2/17. V. 1/5. A. 2—1/18. C. 17 et lat. brev.

Habit. Sibogha, in mari.

Longitudo 2 speciminum 220''' et 250'''.

Aanm. Deze soort staat in verwantschap tusschen *Carangoïdes chrysophryoïdes* Blkr. en *Carangoïdes talamparah* Blkr. (*Caranx malabaricus* CV.) en heeft het meeste van laatstgenoemde. Zij onderscheidt er zich echter van door aanmerkelijk schuinscher profiel, hoogere onderoogkuilsbeenderen, kleinere tanden en minder holle buiklijn, verschillen, die zich uitmuntend bij vergelijking van specimina van dezelfde grootte laten waarnemen. In de overige wezenlijke punten komen beide species nagenoeg volkomen met elkander overeen. Het profiel der bovenbeschrevene species beantwoordt vrij wel aan dat van *Carangoïdes chrysophrys* Blkr. (*Caranx chrijsophrys* CV. Poiss. IX. p. 58 tab. 247) doch zij verschilt hiervan door grootere oogen, lagere tweede rugvin en aarsvin en door talrijker rug- en aarsvinstralen.

TEUTHIDES.

Amphacanthus canaliculatus Bl.?

Amphacanth. corpore oblongo compresso, altitudine 2⅔ ad 2¾ in ejus longitudine, latitudine 3 et paulo in ejus altitudine; capite convexo 4⅗ ad 4⅔ in longitudine corporis, aeque longo circiter ac alto; linea rostro-frontali ante oculos convexa, rostro concava; linea rostro-pectorali thorace convexa; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis; osse suborbitali supra angulum oris oculi diametro humiliore; operculo, praeoperculo et osse scapulari valde striatis; squamis parvis bene conspicuis; pinna dorsali partem spinosam inter et radiosam vix incisa, spinis validis, mediis ceteris longioribus, 1ª ultima multo breviore, parte radiosa parte spinosa altiore, angulata; pinnis pectoralibus obtusiusculis capite brevioribus; anali spinis validis, mediis antica et postica longioribus; caudali leviter emarginata, angulis acuta; colore corpore superne viridi-fuscescente inferne margaritaceo-

coerulescente et viridescente; fronte et rostro vittis transversis coeruleis; dorso lateribusque guttis numerosis coeruleis; pinnis aurantiaco-viridibus, ventralibus et pectoralibus dilutioribus.

B. 5. D. 1 procumb. + 13/10. P. 2/14. V. 1/3/1. A. 7/9 vel 7/10. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Chaetodon canaliculatus* Mungo Park Trans. Linn. Soc. III p. 33?
Chaetodon cannelé Lacép. Poiss. IV. p. 473?

Habit. Padang, in mari.

Longitudo 2 speciminum 183''' et 195'''

Aanm. Deze soort is in habitus en kleurteekening verwant aan *Amphacanthus virgatus* CV. doch heeft langwerpiger ligchaam en veel talrijker blaauwe rugvlekjes, terwijl zij de schuinsche borst- en operkel-rug-banden mist. Van *Amphacanthus corallinus* CV. verschilt zij voornamelijk door veel stomper profiel van kop en snuit en andere kleurteekening van kop en buik; van *Amphacanthus margaritiferus* CV. door hooger ligchaam, gebogen profiel van den kop en sterk uitgedrukte operkel- en praeoperkelgroeven.

Ik vermoed dat de bovenbeschrevene soort dezelfde is als de door Mungo Park kortelijk beschrevene, welke in de groote Histoire naturelle des Poissons met *Amphacanthus margaritiferus* CV. van Amboina en Vanikolo vereenigd is, doch welke daarmede niet vereenigd kan blijven, indien mijn vermoeden omtrent de identiteit, voornamelijk gegrond op de plaats van voorkomen, juist is. De onderwerpelijke species kan voorts niet verward worden met *Amphacanthus sutor* CV. bij welke de kop bijkans 6 maal gaat in de lengte des ligchaams.

GOBIOÏDEI.

Amblyopus urolepis Blkr.

Amblyop. corpore elongato compresso, altitudine 9 circiter in ejus longitudine, antice vix altiore quam lato; capite obtuso, 7 circiter in longitudine corporis, aeque lato ac alto, sed longiore quam alto; linea rostrofrontali declivi convexiuscula; oculis minimis vix conspicuis; dentibus maxillis pluriseriatis, gracilibus, leviter curvatis, parvis sed oculo nudo conspicuis; rictu subverticali; maxilla inferiore valde adscendente et ante maxillam superiorem prominente; cute laevi, pinnas non includente; cauda

postice squamis conspicuis; pinnis dorsali et anali antice corpore multo humilioribus; caudali acutiuscule rotundata $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; pectoralibus rotundatis latioribus quam longis; ventralibus pectoralibus longioribus capite minus duplo brevioribus; colore corpore viridescente, pinnis flavescente.

B. 5. D. 6/32. C. 14. P. 18. V. 1/5. A. 1/33.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 81'''

Aanm. Deze soort onderscheidt zich van de bekende species van *Amblyopus* voornamelijk door kortheid van ligchaam, veel minder talrijke rugvinstralen en duidelijk beschubten staart bij overigens geheel gladde huid.

LABROÏDEI CTENOÏDEI.

Glyphisodon bonang Blkr.

Glyphis. corpore suborbiculari-ovali, altitudine 2 et paulo in ejus longitudine; capite $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, altiore quam longo; linea rostro-frontali convexa; osse suborbitali alto rotundato; praeoperculo subrectangulo angulo rotundato; squamis lateribus 28 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali rotundatis; dorsali spina ultima spina penultima longiore; caudali parum excisa lobis obtusis rotundatis; ventralibus radio 1° paulo producto; colore corpore pinnisque fusco; pinnis dorsali, anali et ventralibus marginem et apicem versus nigricantibus; basi pinnae pectoralis superne macula nigra; junioribus capite corporeque punctis luteis et dorso macula magna fusciore luteo cincta ad basin pinnae dorsalis radiosae partis posterioris; adultis guttis et macula vix vel non conspicuis sed marginibus squamarum medio profundioribus.

B. 6. D. 13/16. P. 2/18. V. 1/5. A. 2/13 vel 2/14. C. 15 et lat. brev.

Habit. Padang, in mari.

Longitudo 2 speciminum 110''' et 150'''

Aanm. Deze soort is verwant aan *Glyphisodon lacrymatus* CV. doch daarvan duidelijk onderscheiden door het aantal vindoornen en stralen.

Glyphisodon septemfasciatus CV. Poiss. V p. 346?

Glyphis. corpore ovali compresso, altitudine $2\frac{1}{2}$ fere in ejus longitudine; capite 4 circiter in longitudine corporis, altiore quam longo; linea rostro-

frontali convexa; osse suborbitali alto rotundato; praeoperculo obtusangulo rotundato; squamis lateribus 28 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali analique angulatis rotundatis; dorsali spinis 5ª et 6ª spinis ceteris longioribus, ultima mediis breviore; ventralibus radio 1° in filum producto; caudali paulo excisa lobis acutis 4 circiter in longitudine corporis; corpore viridescente fasciis 7 vel 6 transversis fuscis, 1ª dorso-operculo-pectorali, 2ª et 3ª dorso-ventralibus, 4ª et 5ª dorso-analibus, 6ª caudali; fascia 7ª quando conspicua tota cephalica; basi pinnae pectoralis superne macula nigra; pinnis olivaceo-viridibus, dorsali spinosa et anali marginem versus nigricantibus.

B. 6. D. 13/13. P. 2/16. V. 1/5. A. 2/12 vel 2/13 C. 15 et lat. brev.

Synon. *Glyphisodon à sept bandes* CV. Poiss. V. p. 346?

Habit. Padang, Sumatrae occidentalis, et Pagotang, Javae meridionalis, in mari.

Longitudo 2 speciminum 110‴ et 163‴

SILUROÏDEI.

Silurus limpok Blkr.

Silur. corpore elongato compresso, altitudine 5 circiter in ejus longitudine; capite acutiusculo depresso $7\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{3}$, latitudine $1\frac{1}{4}$ circiter in ejus longitudine; linea rostro-dorsali vertice concava; oculis posteris diametro $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, diametris $2\frac{1}{2}$ circiter a se invicem distantibus; rostro oculo paulo longiore; maxillis dentibus pluriseriatis parvis aequalibus, acutis, inferiore superiore paulo breviore; dentibus vomerinis parvis in vittam brevem dentibus intermaxillaribus parallelam dispositis; cirris 4, supramaxillaribus posteriorem dimidiam partem pinnae analis attingentibus, inframaxillaribus pinnae analis initium longe superantibus; loco pinnae dorsalis radio brevi unico filiformi; pinnis pectoralibus capite vix longioribus spina postice leviter denticulata; ventralibus pectoralibus plus duplo brevioribus; anali longissima caudali contigua; caudali profunde incisa lobis acutis subaequalibus 7 et paulo in longitudine corporis; colore corpore dilute viridi, pinnis hyalino; macula scapulari profundiore.

B. 12. D. 1 (fil. brev.). P. 1/14. V. 1/7. A. 79. C. 17 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 175‴.

Aanm. Deze soort is het naaste verwant aan *Silurus mononema* Blkr. van *Java*, doch onderscheidt zich daarvan door betrekkelijk grooteren kop, door konkaaf profiel en langere boven- en onderkaaksdraden.

Silurus palembangensis Blkr.

Silur. corpore oblongo compresso, altitudine 4 et paulo in ejus longitudine; capite obtuso depresso 7 et paulo in longitudine corporis; altitudine et latitudine capitis 1¼ circiter in ejus longitudine; linea rostro-dorsali vertice concava; oculis posteris diametro 2½ in longitudine capitis, diametro 1½ circiter a se invicem distantibus; rostro oculo breviore; maxillis dentibus pluriseriatis parvis aequalibus, inferiore superiore paulo breviore; dentibus vomerinis parvis in vittam dentibus intermaxillaribus parallelam dispositis; cirris 2 supramaxillaribus pinnam analem fere attingentibus; cirris inframaxillaribus nullis; loco pinnae dorsalis filo brevi unico; pinnis pectoralibus obtusiusculis capite multo longioribus, spina ossea longitudine caput aequante, postice denticulis minimis scabra; ventralibus pectoralibus plus quadruplo brevioribus; anali longissima a caudali spatio brevi remota; caudali profunde incisa lobis acutis 5½ circiter in longitudine corporis; colore corpore viridescente; pinnis pectoralibus et anali membrana et caudali postice nigricante.

B. 9. D. 1 (fil. brev.). P. 1/11. V. 6. A. 70. C. 17 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 169'"

Aanm. Deze soort onderscheidt zich van *Silurus bicirrhis* CV., aan welke zij zeer na verwant is, voornamelijk door veel sterker konkaaf profiel en aanmerkelijk talrijker aarsvinstralen. Nog grootere verwantschap heeft zij met *Silurus laïs* Blkr. van Borneo, doch onderscheidt zich ook hiervan door veel sterker konkaaf profiel en door veel kortere bovenkaaksdraden, welke bij *Silurus laïs* Blkr. tot nabij het midden der aarsvin reiken; voorts nog door ligt getanden borstvindoorn, langwerpiger ligchaam enz.

Silurus leptonema Blkr.

Silur. corpore elongato compresso, altitudine 6¼ circiter in ejus longitudine; capite acuto depresso 5⅔ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis 2, latitudine 1⅔ circiter in ejus longitudine; linea rostro-dorsali vertice concava; oculis diametro 5 circiter in longitudine corporis, diametris 2½ circiter a se invicem distantibus; rostro oculo duplo vel plus duplo longiore; maxillis dentibus pluriseriatis aequalibus, inferiore valde ante superiorem prominente; dentibus vomerinis in vittam semilunarem, dentibus intermaxillaribus parallelam dispositis; cirris 2 supramaxillaribus gracillimis oculum attingentibus; cirris inframaxillaribus nullis; pinna dorsali

nulla conspicua; pinnis pectoralibus acutiusculis capite brevioribus, spina ossea capitis parte postoculari longiore dentibus inconspicuis; ventralibus pectoralibus paulo plus duplo brevioribus; anali longissima spatio brevi a pinna caudali remota; caudali profunde incisa lobis acutis superiore inferiore paulo breviore $6\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore pinnisque viridescente.

B. 16. D. 0. P. 1/14. V. 1/8. A. 75. C. 17 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 268'''

Aanm. Deze soort is het naaste verwant aan *Silurus hexapterus* Blkr. van Borneo, welke insgelijks slechts twee bovenkaaksdraden en geene rugvin bezit. Bij *Silurus hexapterus* Blkr. evenwel gaat de kop ongeveer 8 maal in de lengte des ligchaams, reiken de bovenkaaksdraden tot aan de operkels, zijn de borstvinnen een weinig langer dan de kop en de getallen der stralen = B. 12. P. 1/16. V. 1/7. A. 76.

De talrijke soorten van *Silurus* CV., thans reeds in mijne verzameling aanwezig en allen afkomstig van de zoete wateren der drie Soenda-eilanden, nopen mij, al weder daarvan een analijtisch overzigt te geven. In Mei van dit jaar bezat ik nog slechts 3 soorten van *Wallago* Blkr. en 8 van *Silurus* Blkr., terwijl mijn kabinet thans bevat 4 soorten van *Wallago* en 14 van *Silurus*, dat is 18 soorten van het geslacht *Silurus* CV. of 4 soorten meer, dan in 1839 door den heer Valenciennes van de geheele aarde beschreven zijn.

WALLAGO Blkr.

I. Cirri 4.

A. Rictus longe post oculum productus.

Wallago Mülleri Blkr. — Java.

B. Rictus sub oculo desinens.

Wallago bimaculatus Blkr. = *Silurus bimaculatus* Bl. — Java.

II. Cirri 2.

A. Pinna analis radiis p. m. 95. P. 1/20.

Wallago dinema Blkr. — Borneo.

B. Pinna analis radiis p. m. 70. P. 1/15.

Wallago Leerii Blkr. — Borneo, Sumatra.

SILURUS Blkr.

I. Cirri 4.

A. Pinna dorsalis radiis pluribus.

a. Oculi superi. Maxillae aequales.

aa. Cirri supra- et inframaxillares initium pinnae analis multo superantes. A. 53.

Silurus phaiosoma Blkr. — Borneo.

b. Oculi posteri. Maxilla inferior superiore longior.

aa. Cirri supramaxillares pinnam caudalem fere attingentes. A. 79.

Silurus macronema Blkr. — Java.

c. Oculi inferi. Maxilla inferior superiore longior.

aa. Cirri supramaxillares pinnam analem attingentes. A. 77.

Silurus hypophthalmus Blkr. — Java.

B. Pinna dorsalis radio unico filiformi.

a. Maxilla superior inferiore longior.

aa. Caput 8 fere in longitudine corporis. Cirri omnes pinnae analis initium longe superantes. A. 79.

Silurus limpok Blkr. — Sumatra.

bb. Caput 9 in longitudine corporis. Cirri supramaxillares pinnae analis initium multo superantes, inframaxillares pinnas ventrales attingentes. A. 79 p. m.

Silures mononema Blkr. — Java.

b. Maxilla superior inferiore brevior.

aa. Caput 6 in longitudine corporis. Cirri supramaxillares oculum attingentes. A. 93.

Silurus micronema Blkr. — Java.

II. Cirri 2.

A. Pinna dorsalis radio 1° filiformi. Maxilla superior inferiore longior.

a. Cirri supramaxillares pinnam analem vix vel non attingentes.

aa. Caput 7 ad $7\frac{1}{2}$ in longitudine corporis.

† A. 55 p. m. B. 11.

Silurus bicirrhis CV. — Java, Borneo.

†† A. 66. B. 9. Altitudo corporis $4\frac{3}{4}$ in ejus longitudine.

Silurus laïs Blkr. — Borneo.

††† A. 70. B. 9. Altitudo corporis 4 et paulo in ejus longitudine.

Silurus palembangensis Blkr. — Sumatra.

b. Cirri supramaxillares pinnas pectorales vix attingentes. Caput 6 circiter in longitudine corporis. A. 66. B. 11.

Silurus cryptopterus Blkr. — Borneo.

B. Pinna dorsalis nulla. Cirri supramaxillares caput non superantes. Maxilla inferior superiore longior.

a. A. 92. B. 15. Caput 6 fere in longitudine corporis.

Silurus phalacronotus Blkr. — Borneo.

b. A. 75 p. m.

aa. Caput $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis.

Silurus leptonema Blkr. — Sumatra.

bb. Caput 8 circiter in longitudine corporis.

Silurus hexapterus Blkr. — Borneo.

III. Cirri nulli. Pinna dorsalis nulla.

Silurus apogon Blkr. — Borneo.

Bagrus hypselopterus Blkr. vide tabul.

Bagr. corpore elongato compresso, altitudine 5½ circiter in ejus longigitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; dorso valde elevato et angulato; capite acuto 9½ fere in longitudine corporis, aeque alto circiter ac longo sed longiore quam lato; linea rostro-dorsali concava; oculis diatro 8 circiter in longitudine capitis; cute capite poris conspicuis; scuto capitis cristaque interparietali glabris; crista interparietali plus duplo longiore quam basi lata, tota conspicua, os interspinosum sulcosum attingente; cirris 8, nasalibus opercula, supramaxillaribus os humerale, inframaxillaribus externis aperturam branchialem vix attingentibus; cirris inframaxillaribus internis externis multo brevioribus; rostro rotundato oculo plus duplo longiore; maxilla superiore dentibus parvis pluriseriatis; maxilla inferiore ante superiorem prominente, dentibus tri- vel quadriseriatis setiformibus dentibus supramaxillaribus multo longioribus; vitta dentium vomero-palatinorum continua simplice; osse scapulari rugoso acuto; pinna dorsali radiosa spina longissima et radio 1° corpore plus duplo altioribus, spina postice denticulata superne flexili; dorsali adiposa longissima dorsali 1ae contigua, corpore absque pinna caudali minus duplo breviore; pinnis pectoralibus acutis capite longioribus, spina ossea longitudine caput aequante, postice denticulata; ventralibus acutis longitudine pectorales aequantibus; anali obtusa corpore humiliore basi 5 et paulo in longitudine pinnae adiposae; caudali usque ad basin fere incisa lobis acutissimis 3 fere in longitudine totius corporis; corpore rufo et fusco toto nebulato; pinnis nigris, adiposa et caudali tantum fuscescentibus.

B. 7. D. 1/7. P. 1/10. V. 1/5. A. 5/10. C. 17 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 260‴.

Aanm. Deze merkwaardige soort is zeer kenbaar aan haren hoogen als gebogchelden rug, hooge rugvin, groote vetvin, eigenaardige kleuren enz.

Pangasius hexanema Blkr.

Pangas. corpore elongato compresso, altitudine 5½ fere in ejus longitudine, latitudine 1½ circiter in ejus altitudine; capite obtuso leviter convexo, 6 in longitudine corporis; altitudine capitis 1½, latitudine 1⅓ circiter in ejus longitudine; linea rostro-frontali leviter convexa; oculis posteris diametro 2½ circiter in longitudine capitis, superne diametro 1⅓ circiter, inferne minus diametro 1 a se invicem distantibus; cirris 6, supramaxilla-

ribus pinnam analem, inframaxillaribus externis et internis subaequalibus os humerale attingentibus; maxillis dentibus pluriseriatis parvis, inferiore superiore breviore; dentibus vomero-palatinis in thurmas 2 oblongas subcontiguas collocatis, parvis; scuto capitis cristaque interparietali glabris; linea laterali rectiuscula; linea ventrali linea dorsali convexiore; pinna dorsali acuta non emarginata corpore humiliore, spina postice serrata; pinna adiposa minima parti pinnae analis posteriori opposita; pinnis pectoralibus acutis capite longioribus, spina postice serrata; ventralibus pectoralibus duplo brevioribus; anali $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; caudali profunde incisa lobis acutis inferiore superiore longiore $4\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne plumbeo inferne argenteo; pinnis flavescente-hyalinis, pectoralibus membrana et caudali margine posteriore nigricante arenatis.

B. 9. D. 1/7. P. 1/9. V. 1/5. A. 4/36. C. 17 et lat. brev.

Habit. Palembang, Batavia, in fluviis.

Longitudo 2 speciminum 102‴ et 152‴.

Aanm. In de groote Histoire naturelle des Poissons wordt slechts eene enkele soort van *Pangasius* vermeld, te weten *Pangasius Buchanani* CV. van de Ganges. Ik heb het eerst het voorkomen van dit geslacht in den *Indischen Archipel* aangetoond, en thans ken ik er reeds 6 soorten van, 3 van *Java*, *Pangasius djambal*, *Pangasius hexanema* en *Pangasius micronema*; 2 van *Borneo*, *Pangasius rios* en *Pangasius macronema*, en 2 van *Sumatra*, *Pangasius hexanema* en de hieronder beschrevene. *Pangasius hexanema* onderscheidt zich van alle deze soorten door de aanwezigheid van 6 baarddraden, bezittende alle overige bekende soorten er slechts 4. Door deze soort moet de diagnose van het gelacht, duidende op de 4 cirri, eene wijziging ondergaan, tenzij men in de 2 cirri méér een geslachtskenmerk wilde vinden, evenals *Silundia*, welk geslacht men als van *Pangasius* verschillend beschouwt, 2 baarddraden minder heeft dan *Pangasius*. De verschillen in de getallen der baarddraden schijnen mij echter toe hier, op zich zelve genomen, geen gewigt genoeg te bezitten om ze tot geslachtskenmerken te verheffen.

Pangasius juaro Blkr.

Pangas. corpore elongato compresso, altitudine $5\frac{3}{4}$ in ejus longitudine,

latitudine $1\frac{1}{4}$ circiter in ejus altitudine; capite obtuso antice convexo, $6\frac{1}{3}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{3}$, latitudine $1\frac{1}{4}$ circiter in ejus longitudine; linea rostro-frontali convexa; oculis subposteris diametro 4 in longitudine capitis, superne diametris $3\frac{1}{4}$, inferne diametris $2\frac{1}{2}$ a se invicem distantibus; cirris 4, supramaxillaribus os humerale attingentibus, inframaxillaribus oculo brevioribus; maxillis dentibus multiseriatis, parvis, aequalibus; maxilla inferiore superiore breviore; dentibus vomerinis et palatinis parvis conicis, vomerinis in thurmam magnam quadratam, palatinis in thurmas 2 oblongas parvas ad latera thurmae vomerinae collocatis; scuto capitis cristaque interparietali rugosis; linea laterali rectiuscula ramosa; linea dorsali linea ventrali convexiore; pinna dorsali radiosa acuta non emarginata corpore humiliore, spina postice serrata; pinna adiposa gracili pinnae analis parti posteriori opposita, multo altiore quam longa, altitudine oculum subaequante; pinnis pectoralibus acutis capite paulo brevioribus, spina postice serrata; ventralibus pectoralibus multo minus duplo brevioribus, analem attingentibus; anali $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; caudali profunde incisa lobis (partim abruptis); colore corpore superne plumbeo-coeruleo, inferne argenteo; pinnis viridescentibus vel flavescentibus, dorsali, pectoralibus ventralibusque marginem posticum versus membrana nigricantibus.

B. 7. D. 1/7. P. 1/12. V. 1/6. A. 4/30. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Ikan Juaro* Palembang.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 336'''.

Aanm. Deze soort is na verwant aan *Pangasius polyuranodon* Blkr. van Borneo, doch heeft minder aarsvinstralen, kortere voeldraden, de oogen hooger aan den kop geplaatst enz.

Arius melanochir Blkr.

Arius corpore elongato compresso, altitudine 6 in ejus longitudine; capite acuto convexiusculo a rostro usque ad aperturam branchialem 5, a rostro usque ad apicem cristae interparietalis $3\frac{1}{3}$ circiter in longitudine corporis; latitudine capitis $1\frac{2}{5}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 8 in longitudine capitis, diametris 3 circiter a se invicem distantibus; linea rostro-frontali declivi rectiuscula, rostro tantum convexa; scuto capitis irregulariter sulcato et granulato, sulco antico lato glabro cordiformi, granulis medio numerosis; crista interparietali duplo longiore quam basi lata, tota sulcata et granulata, apice leviter emarginata os interspinosum parvum granulosum attingente; cirris 6, supramaxillaribus apicem ossis humeralis paulo superantibus, inframaxillaribus externis basin pinnae pectoralis, inframaxillaribus internis aperturam branchialem attingentibus; ma-

xillis dentibus pluriseriatis parvis aequalibus, superiore inferiore longiore; ore infero; dentibus palatinis conicis parvis in thurmas 2 parvas oblongas antice et lateraliter in palato collocatis; osse scapulari glabro; spinis dorsali et pectoralibus crassis, subaequilongis, capite paulo brevioribus, antice granulosis, lateribus striatis, postice serratis, non in fila productis, 5½ circiter in longitudine corporis; pinna dorsali radiosa acuta corpore non humiliore; pinna adiposa anali paulo longiore, longitudine 1½ circiter in longitudine capitis, oblonga, rotundata, plus duplo longiore quam alta; pinnis pectoralibus acutis capite paulo brevioribus; ventralibus obtusis rotundatis pectoralibus paulo brevioribus, analem attingentibus, radio postico basi tumido cartilagineo; anali acuta angulata non emarginata aeque alta ac longa; caudali profunde incisa lobis acutis superiore longiore 4⅓ in longitudine corporis; colore corpore superne plumbeo-coeruleo, inferne argenteo; pinnis, adiposa immaculata viridi excepta, medio nigris marginibus viridibus vel flavescentibus.

B. 6. D. 1/7. P. 1/12. V. 1/5. A. 7/13. C. 17 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 302‴.

Aanm. Deze soort laat zich bij den eersten oogopslag van de bekende soorten van *Arius* onderkennen door hare lange vetvin, en zwarte straalachtige vinnen.

Pimelodus platypogon K. v. H. CV. Poiss. XV p. 113.

Pimelod. corpore elongato compresso, altitudine 7½ ad 5½ in ejus longitudine; capite antice semicirculariter rotundato, 5 circiter in longitudine corporis; altitudine capitis 2 ad 1¾, latitudine 1⅓ ad 1¼ in ejus longitudine usque ad apicem opercularem; linea rostro-dorsali convexa; oculis diametro 8 ad 11 in longitudine capitis; scuto capitis cristaque interparietali glabris; crista interparietali longiore quam basi lata, apice acuta os interspinosum glabrum subattingente; cirris 8, nasalibus oculum non attingentibus, labialibus basi latis opercula paulo superantibus, inframaxillaribus externis pinnam pectoralem attingentibus, inframaxillaribus internis aperturam branchialem inferiorem vix superantibus; maxilla superiore inferiore longiore; rictu latitudine capite paulo plus duplo breviore; cute laevi; pinnis radio nullo producto; dorsali radiosa angulata non emarginata spina postice superne denticulata corpore non vel vix humiliore; dorsali adiposa oblonga rotundata, anali non breviore; pectoralibus longitudine caput aequantibus, spina valde serrata spina dorsali longiore; ventralibus rotundatis vel angulatis pectoralibus brevioribus; anali rotundata corpore paulo humiliore; caudali profunde emarginata lobis subaequalibus acutiusculis rotundatis 4½ ad 5 in longitudine corporis; vesica natatoria

nulla; colore corpore superne lateribusque viridescente-fusco, inferne aurantiaco; linea laterali flavescente vel aurantiaca; pinnis dorsalibus maxima parte fuscis; caudali basi utroque lobo maxima parte fusca; pinnis ceteris aurantiacis plus minusve fusco tinctis.

B. 9. D. 1/6. P. 1/8. V. 1/5. A. 4/8 vel 3/9. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Pimelodus gymnocephalus* K. v. H. Mss.
Pimélode à barbillons plats CV. Poiss. XV p. 113.
Ikan Djengal Sundanens.
Ikan Leleh gunung. Mal. Batav.

Habit. Pajakombo, Sumatrae occidentalis, in fluviis.
Batavia, Tjampea, Buitenzorg, Tjipannas, Javae insulae, in fluviis.

Longitudo 11 speciminum 60''' ad 100'''.

Aanm. Deze soort ontving ik van Sumatra van den heer P. Jakles en van Buitenzorg en Tjipannas van den heer J. E. Teijsmann. Zelf vond ik haar te Tjampea en te Batavia Te Batavia wordt zij zelden gevangen en slechts na hooge rivierstanden in de westmoesson. Zij werd er door mij slechts aangetroffen in de maand April 1851 gelijktijdig met twee nog onbeschrevene soorten, *Pimelodus zonatus* Blkr. en *Pimelodus pleurostigma* Blkr.

CYPRINOÏDEI.

Barbus gobioïdes Blkr.

Barb. corpore subelongato compresso, altitudine 5 fere in ejus longitudine, latitudine 2 fere in ejus altitudine; capite convexiusculo subacuto $4\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{2}{5}$, latitudine 2 in ejus longitudine; oculis diametro $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, diametro 1 in capitis parte postoculari; distantia interoculari $2\frac{2}{3}$ circiter in longitudine capitis; rostro convexo oculo longiore; maxilla superiore inferiore paulo longiore, verticaliter deorsum mediocriter protractili, longe ante oculum desinente, labio tenui; ore subinfero; maxilla inferiore symphysi uncinata; cirris labialibus maxillaribus longioribus oculum non attingentibus, maxillaribus nares non attingentibus; dentibus pharyngealibus triseriatis serie externa 5 subuncinatis; osse scapulari trigono obtuso; linea rostro-dorsali vertice leviter convexa; dorso humili sed ventre convexiore; lineis dorsali et ventrali rotundatis; linea laterali lineam rostro caudalem attingente vix curvata; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 38 p. m. in serie longitudinali, 13 p. m. in serie transversali;

inguinibus squamis elongatis nullis; pinnis dorsali et anali basi vagina squamosa nulla; dorsali ante ventrales incipiente, acuta, emarginata, corpore paulo humiliore, spina ossea, gracili, flexili, non dentata; pinnis pectoralibus et ventralibus acutis, pectoralibus ventralibus paulo longioribus sed capite brevioribus; pectoralibus ventrales non et ventralibus analem non attingentibus; anali acuta non emarginata, corpore multo humiliore; caudali profunde incisa lobis acutis subaequalibus $3\frac{3}{5}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridi inferne argenteo; pinna dorsali nigra angulo postico rubra et fascia obliqua media lata rubra; pectoralibus analique albis; ventralibus albis medio roseis; caudali viridi utroque lobo medio fascia longitudinali violascente.

B. 3. D. 4/8 vel 4/9. P. 1/15 V. 1/8 A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 105'''.

Aanm. Deze soort is het naaste verwant aan *Barbus nudicephalus* K. v. H. vooral door overeenkomstigen vorm van kop en zamenstelling van bek, snuit en oogstreek. De fraaije kleuren van hare rugvin en de overlangsche violette banden der staartvin doen haar gemakkelijk onderkennen.

Capoeta padangensis Blkr.

Capoet. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{3}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite convexo $5\frac{1}{3}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{4}$, latitudine $1\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis, diametro 1 circiter a se invicem distantibus; rostro laevi, convexo, obtuso, oculo multo breviore; maxilla superiore inferiore longiore, sub oculi margine anteriore vel vix ante oculum desinente; cirris labialibus gracillimis oculo plus duplo brevioribus; dentibus pharyngealibus triseriatis serie externa 4 subuncinatis; osse scapulari trigono apice rotundato; lineis dorsali et ventrali rotundatis, dorsali ventrali multo convexiore; linea rostro-dorsali vertice concaviuscula; linea laterali antice declivi, postice rectiuscula, lineam rostro-caudalem vix vel non attingente; squamis parte libera striis parcis divergentibus, lateribus 38 p. m. in serie longitudinali, 12 circiter in serie transversali; pinna dorsali supra pinnas ventrales incipiente, acuta, vix emarginata, corpore humiliore, spina dentata capite paulo breviore; pinnis pectoralibus et ventralibus acutis, subaequalibus, $6\frac{1}{3}$ circiter in longitudine corporis, pectoralibus ante ventrales, ventralibus ante analem desinentibus; anali acuta non emarginata, corpore plus duplo humiliore; caudali profunde incisa lobis acutis 4 fere in longitudine

corporis; colore corpore superne coerulescente-viridi inferne argenteo; squamis lateribus plurimis stria transversa nigricante; pinnis flavescentibus vel hyalinis, dorsali et caudali leviter nigro marginatis.

B. 3. D. 4/8 vel 4/9. P. 1/14. V. 1/9. A. 3/8 vel 3/9. C. 19 et lat. brev.

Habit. Padang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 103'''.

Aanm. Deze soort schijnt na verwant te zijn aan *Capoeta fundulus* CV. van Armenië en Georgië, doch bij deze zou de kop niet meer dan het $^1/_7$ van de geheele lengte des ligchaams uitmaken, de voeldraden vrij lang zijn en de snuit uitpuilende en poreus. Van de overige bekende soorten is zij insgelijks zeer gemakkelijk te onderkennen door haar slank ligchaam, getanden grooten rugdoorn, 8 of 9 verdeelde aarsvinstralen, enz.

Capoeta ampalong Blkr.

Cap. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 fere in ejus altitudine; capite acuto 4 in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{3}{5}$, latitudine $2\frac{1}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, 2 in capitis parte postoculari; distantia interoculari 4 fere in longitudine capitis; rostro acuto non convexo, oculo longiore; maxillis aequalibus, superiore sub oculi margine anteriore desinente, inferiore symphysi subuncinata; cirris oculum attingentibus; dentibus pharyngealibus biseriatis, serie externa 5 gracilibus quorum 3 subuncinatis; osse scapulari trigono obtuso rotundato; linea rostro-dorsali non concava, rostro declivi rectiuscula; linea dorsali convexa, ventrali rectiuscula; linea laterali concava lineam rostro-caudalem attingente; squamis parte libera radiatim striatis, lateribus 28 p. m. in serie longitudinali, 9 p. m. in serie verticali; inguinibus squamis elongatis; pinnis dorsali et anali basi vagina squamosa; pinna dorsali initio ventralibus opposita, acuta, leviter emarginata, corpore vix humiliore, spina gracili leviter denticulata capite breviore; pectoralibus ventralibusque acutis capite multo brevioribus; pectoralibus ventralibus paulo longioribuss et eas non attingentibus; ventralibus analem non attingentibus; anali acuta, paulo emarginata, corpore multo humiliore; caudali profunde incisa lobis acutis 4 et paulo in longitudine corporis; colore corpore superne viridi, inferne argenteo; lateribus maculis 2 magnis rotundis violascente-nigris, anteriore supra pinnam ventralem, posteriore supra vel vix post finem pinnae analis; pinnis flavis, verticalibus medio rubescentibus.

B. 3. D. 4/8 vel 4/9. P. 1/14. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 120'''.

Aanm. In habitus heeft deze soort veel van *Capoeta macrolepidota* CV. doch verschilt daarvan ten duidelijkste door gedoornde rugvin, door hare twee zwartachtige ronde zijvlekken enz. *Hampalong* is een der Maleische namen van *Capoeta*.

Dangila microlepis Blkr.

Dangil. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{3}$ circiter in ejus longitudine; latitudine 2 in ejus altitudine; capite obtusiusculo superne planiusculo, 6 et paulo in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{5}$, latitudine $1\frac{2}{3}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis, diametro 1 in capitis parte postoculari; distantia interoculari 2 et paulo in longitudine capitis; rostro convexiusculo, oculo paulo breviore, paulo ante os prominente, poris vix conspicuis; maxilla superiore inferiore longiore, verticaliter deorsum parum protractili, ante oculum desinente; cirris maxillaribus rudimentariis, labialibus pupillam attingentibus; labiis superiore papillis brevibus, inferiore duplicato; dentibus pharyngealibus triseriatis rectiusculis; osse scapulari trigono acuto; linea rostro-dorsali vertice rectiuscula, rostro et fronte convexiuscula; lineis dorsali et ventrali rotundatis, dorsali ventrali paulo convexiore; linea laterali vix curvata lineam rostro-caudalem postice tantum attingente; squamis striis concentricis vix conspicuis, lateribus 65 p. m. in serie longitudinali, plus quam 20 in serie verticali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali ante ventrales incipiente, acuta, emarginata, corpore multo humiliore, longitudine $2\frac{4}{5}$ in longitudine corporis; pectoralibus et ventralibus acutis subaequalibus, capite vix brevioribus; pectoralibus ventrales non, ventralibus analem non attingentibus; anali acuta vix vel non emarginata, dorsali humiliorc; caudali profunde incisa, lobis acutis, superiore longiore $4\frac{1}{3}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne coeruleo inferne argenteo; lateribus maculis 2 rotundis nigricantibus, anteriore ad lineam lateralem ante pinnam dorsalem, posteriore in linea laterali ad basin pinnae caudalis; pinnis flavescente-viridibus, dorsali membrana superne violascente.

B. 3. D. 4/27 vel 4/28. P. 2/14. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 185'''

Aanm. Deze fraaije soort is zeer gemakkelijk herkenbaar aan hare kleine schubben, lange rugvin en zwarte zijvlekken.

Dangila sumatrana Blkr.

Dangil. corpore elongato compresso, altitudine 5½ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite convexo 6½ fere in longitudine corporis; altitudine capitis 1⅓, latitudine 1⅔ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis, diametro 1⅓ circiter a se invicem distantibus; linea interoculari convexa; rostro convexo, obtusiusculo, oculo longiore, antice poris numerosis maxime conspicuis; maxilla superiore inferiore vix longiore, deorsum parum protractili, ante oculum desinente; cirris labialibus cirris maxillaribus duplo circiter longioribus pupillam attingentibus; labiis non papillatis; dentibus pharijngealibus triseriatis, leviter curvatis, serie externa 5; osse scapulari trigono apice acute rotundato; linea dorsali rotundata linea ventrali multo convexiore; linea laterali antice declivi postice rectiuscula, lineam rostro-caudalem postice tantum attingente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 34 p. m. in serie longitudinali, 10 p. m. in serie transversali; pinna dorsali longitudine 3⅓ ad 3¼ in longitudine corporis, corpore paulo humiliore, acuta, vix emarginata; pinnis pectoralibus et ventralibus acutis, subaequalibus, 7 circiter in longitudine corporis, pectoralibus ante ventrales, ventralibus ante analem desinentibus; anali acuta vix emarginata, corpore multo humiliore; caudali profunde incisa lobis acutis 4 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridi, inferne argenteo, pinnis rubescente.

B. 3. D. 4/23 vel 4/24. P. 1/15. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Habit. Solok, Sumatrae occidentalis, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 185'''

Aanm. Deze soort is na verwant aan *Dangila Cuvierii* Val. doch verschilt er van door rankere vormen, betrekkelijk kortere rugvin, langeren snuit, grootere snuitporiën, kortere lipdraden, ongetepelde lippen enz. Van de overige bekende soorten is zij insgelijks ligt te onderkennen. De kleuren van mijn specimen hebben door den wijngeest zeer geleden.

Rohita enneaporos Blkr.

Rohit. corpore oblongo compresso, altitudine 4½ fere in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite obtuso, convexo, 6 circiter

in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{4}$, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 4 circiter in longitudine capitis, diametris $2\frac{1}{3}$ circiter a se invicem distantibus; linea interoculari convexa; vertice convexo; rostro convexo oculo duplo circiter longiore, ante os prominente, antice poro unico medio majore poris 8 valde conspicuis cincto; maxilla superiore maxilla inferiore longiore ante oculum desinente; cirris maxillaribus labialibus brevioribus angulum oris non superantibus, labialibus oculum attingentibus; labiis valde latis papillis conicis subfimbriatis; dentibus pharijngealibus triseriatis, subclavatis, vix curvatis, serie externa 5; osse scapulari trigono apice acutiuscule rotundato; lineis dorsali et ventrali convexis; dorso ventre multo altiore; linea laterali rectiuscula lineam rostro-caudalem non attingente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 32 p. m. in serie longitudinali, 11 p. m. in serie transversali; pinna dorsali ante pinnas ventrales incipiente, acuta, emarginata, longitudine 5 circiter in longitudine corporis, corpore paulo humiliore; pinnis pectoralibus et ventralibus acutis $6\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, pectoralibus ventrales non, ventralibus analem non attingentibus; anali acuta, emarginata, corpore multo humiliore; caudali profunde incisa lobis acutis $4\frac{1}{3}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridi inferne argenteo, pinnis flavescente vel roseo.

B. 3. D. 4/12 vel 4/13. P. 1/15. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Habit. Padang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 246'''

Aanm. Deze soort is na verwant aan *Rohita erythrurus* CV., doch laat zich gemakkelijk onderkennen aan hare snuitporiën, welke ten getale van 8, grootere, kringsgewijze geplaatste, zeer zigtbaar zijn en eene nog grootere porie midden op den snuit omringen. Bij alle mijne grootere en kleinere specimina, welke ik beschouw als tot *Rohita erythrurus* te behooren, zijn die poriën slechts ten getale van drie aanwezig en de middelste betrekkelijk veel grooter dan bij bovenbeschrevene soort.

Rohita cyanomelas Blkr.

Rohit. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 in ejus altitudine; capite obtuso, superne planiusculo $5\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis; altitudine et latitudine capitis $1\frac{1}{4}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, $1\frac{1}{3}$ circiter in capitis parte postoculari; distantia interoculari $1\frac{2}{3}$ circiter in

longitudine capitis; rostro obtuso, rotundato, valde ante os prominente, poris numerosis valde conspicuis obsito, oculo duplo longiore; maxilla superiore inferiore longiore longe ante oculum desinente; cirris maxillaribus labialibus longioribus, angulum oris superantibus, labialibus oculum attingentibus; labiis carnosis, superiore papillis brevibus, inferiore papillis longis gracilibus fimbriato; dentibus pharijngealibus triseriatis, apice nigris, serie externa 5 paulo curvatis; osse scapulari trigono obtuso; linea rostro-dorsali vertice leviter concava; dorso valde elevato, ventre multo convexiore; linea laterali leviter curvata, non infra lineam rostro-caudalem descendente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, margine libero angulato, 43 p. m. in serie longitudinali, 15 p. m. in serie verticali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali ante pinnas ventrales incipiente, acuta, valde emarginata, corpore multo altiore, basi $3\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis; pectoralibus et ventralibus acutis, emarginatis, postice rotundatis, capite longioribus; pectoralibus ventralibus brevioribus sed ventrales attingentibus; ventralibus analem attingentibus; anali acuta emarginata, corpore paulo humiliore; caudali semilunariter excisa, lobis acutis, superiore longiore $3\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; colore corpore pinnisque violaceo-nigricante.

B. 3. D. 4/18 vel 4/19. P. 1/17. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 380'"

Aanm. Deze soort is na verwant aan *Rohita Reynauldi* CV. van Rangoon, doch onderscheidt er zich van door hoogere en langere rugvin, andere kleur des ligchaams enz. Zij is ook zeer verwant aan *Rohita chrysophekadion* Blkr., waarvan zij echter verschilt door geheel andere kleurteekening.

Rohita triporos Blkr.

Rohit. corpore oblongo compresso, altitudine 4 in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite obtusiusculo $5\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{6}$, latitudine $1\frac{2}{3}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro $3\frac{1}{3}$ in longitudine capitis, 1 et paulo in capitis parte postoculari; distantia interoculari 2 in longitudine capitis; rostro convexo rotundato, oculo longiore, paulo ante os prominente, antice poris 3 valde conspicuis, poro medio poris lateralibus majore; maxilla superiore inferiore longiore, longe ante oculum desinente; labiis carnosis papillis valde conspicuis ciliatis; cirris labialibus cirris maxillaribus longioribus, oculum attingentibus, maxillaribus angulum oris non superantibus; dentibus pharijngealibus triseriatis, serie externa 5 vix curvatis; osse

scapulari trigono acuto; linea rostro-dorsali vertice vix concaviuscula; dorso elevato ventre multo convexiore; linea laterali rectiuscula lineam rostro-caudalem attingente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 34 p. m. in serie longitudinali, 11 p. m. in serie verticali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali ante pinnas ventrales incipiente, acuta, paulo emarginata, corpore humiliore, basi 4½ circiter in longitudine corporis; pectoralibus et ventralibus aequalibus, capite paulo brevioribus; pectoralibus obtusiusculis ventrales non, ventralibus acutis analem non attingentibus; anali acuta, vix emarginata, corpore duplo fere humiliore; caudali profunde incisa lobis acutis, subaequalibus 4 in longitudine corporis; colore corpore superne viridi inferne argenteo; fascia cephalo-caudali fusca diffusa; pinnis viridibus.

B. 3. D. 4/11. vel 4/12. P. 1/14. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19. et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 130'''.

Aanm. Deze fraaije en duidelijk kenbare soort schijnt nog de meeste verwantschap te hebben met *Rohita cursis* CV. Zij verschilt daarvan echter voornamelijk door grootere schubben, langere baarddraden en andere kleuren. Zij behoort tot de groep van *Rohita erythrurus* CV. en *Rohita vittata* CV. van Java welke zich doen kennen door de drie groote poriën voor aan den snuit.

Leuciscus thynnoïdes Blkr.

Leucisc. corpore elongato compresso, altitudine 5 circiter in ejus longitudine, latitudine 2 in ejus altitudine; capite acuto, 4 et paulo in longitudine corporis; altitudine capitis 1⅔, latitudine 2 et paulo in ejus longitudine; oculis posteris diametro 4 et paulo in longitudine capitis, 2 in parte postoculari; distantia interoculari 3 fere in longitudine capitis; rostro acuto non convexo, oculo paulo longiore; maxilla superiore, ore clauso, vix ante maxillam inferiorem prominente, deorsum mediocriter protractili, longe ante oculum desinente; maxilla inferiore mediocriter adscendente, non uncinato; dentibus pharijngealibus triseriatis non curvatis, serie externa 5; osse scapulari trigono obtuso; linea rostro-dorsali capite declivi rectiuscula; lineis dorsali et ventrali rotundatis, dorsali ventrali convexiore; linea laterali antice declivi paulo curvata postice rectiuscula, vix infra lineam rostro-caudalem descendente; squamis lateribus longitudinaliter apice transversim striatis, striis oculo nudo vix conspicuis; squamis lateribus 58 p. m. in serie longitudinali, 20 p. m. in serie verticali; inguinibus

squamis elongatis; pinna dorsali supra pinnas ventrales incipiente, acuta, emarginata, corpore vix humiliore; pectoralibus et ventralibus acutis, aequalibus, capite multo brevioribus; pectoralibus ventrales non, ventralibus analem non attingentibus; anali acuta, emarginata, corpore multo humiliore; caudali profunde incisa lobis acutis, inferiore paulo longiore 4 et paulo in longitudine corporis; colore corpore superne coeruleo, inferne argenteo; membrana operculo- branchiali macula nigra; pinnis flavescente-viridibus, dorsali et caudali ex parte violascentibus.

B. 3. D. 4/8 vel 4/9. P. 1/18. V. 2/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 135'''.

Aanm. Ik noem deze soort *thynnoïdes*, omdat de physiognomie van haren kop eenigzins gelijkt op die van den kop van *Thijnnus thunnina* CV. Reeds daardoor laat zij zich van alle bekende soorten van *Leuciscus* onderscheiden.

Leuciscus trinema Blkr.

Leucisc. corpore elongato compresso, altitudine 6 circiter in ejus longitudine, latitudine 2 fere in ejus altitudine; capite acuto 5 et paulo in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine; oculis superis, diametro 4 et paulo in longitudine capitis, 2 fere in capitis parte postoculari; distantia interoculari 3 circiter in capitis longitudine; rostro acuto non convexo, oculo longiore; maxilla superiore inferiore breviore, sub oculo desinente, deorsum valde protractili; maxilla inferiore oblique adscendente, symphysi uncinata; dentibus pharyngealibus triseriatis, curvatis, serie externa 5; osse scapulari trigono acuto; linea rostro-dorsali capite concaviuscula; lineis dorsali et ventrali rotundatis, dorsali ventrali convexiore; dorso crasso transversim rotundato; ventre subcultrato; linea laterali valde curvata, lineae ventrali multo magis quam lineae dorsali approximata; squamis parte libera radiatim striatis, striis valde conspicuis; squamis lateribus 45 p. m. in serie longitudinali, 8. p. m. in serie verticali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali longe post pinnas ventrales inserta, parte postica parti analis anteriori opposita, acuta, paulo emarginata, corpore multo humiliore; pinnis pectoralibus acutis, capite paulo longioribus, ventrales attingentibus; ventralibus acutis pectoralibus brevioribus, radio 1° in filum, analem attingentem, producto; anali acuta vix emarginata, radio simplice in filum breve producto; caudali profunde incisa, lobis acutis inferiore longiore $4\frac{1}{4}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridi inferne argenteo; lateribus maculis rotundis fuscis in seriem longitudinalem dispositis et cauda in

fasciam latam trigonam nigram longitudinalem transeuntibus; pinnis flavis, dorsali et anali radiis aliquot macula fusca; caudali lobis medio fascia longitudinali nigricante, fascia lobo superiore fascia caudali continua.

B. 3. D. 2/7 vel 2/8. P. 1/15. V. 1/8. A. 3/6 vel 3/7. C. 19 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 175'''.

Aanm. Deze fraaije soort is insgelijks bij den eersten oogopslag herkenbaar aan hare eigenaardige vormen en kleuren. De achterwaartsche plaatsing der rugvin, de wijde bekspleet, de gehaakte onderkaak, de groote borstvinnen, de draadvormige verlenging der buik- en aarsvin en de kortheid der aarsvin, gepaard aan de eigenaardige kleurteekening, vormen eene zamenvoeging van karakters, welke men bij geene der bekende soorten van *Leuciscus* terugvindt.

Leuciscus sumatranus Blkr.

Leucisc. corpore elongato compresso, altitudine 5 circiter in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite acuto 5 circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{2}{3}$, latitudine $1\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 3 ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, diametro $1\frac{1}{3}$ ad $1\frac{2}{3}$ a se invicem distantibus; rostro acuto oculo non vel vix breviore; maxillis aequalibus, superiore parum protractili vix ante vel sub oculi margine anteriore desinente, inferiore symphijsi subuncinata, valde adscendente; dentibus pharijgealibus triseriatis serie externa 5 longis subuncinatis; osse scapulari trigono apice rotundato; linea rostro-dorsali vertice declivi rectiuscula; dorso ventre non altiore, ventre non cultrato; linea laterali concava, lineae ventrali valde approximata et parallela, ad basin pinnae caudalis desinente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 23 p. m. in serie longitudinali, 6 vel 7 in serie transversali; pinna dorsali pinnas ventrales inter et analem sita, acuta, non emarginata, corpore vix humiliore; pinnis pectoralibus acutis $5\frac{1}{2}$, ventralibus acutis 6 circiter in longitudine corporis; anali brevi, acuta, emarginata, corpore humiliore; caudali profunde incisa, lobis acutis 4 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridi inferne argenteo; marginibus squamarum intensius coloratis; pinnis viridibus vel rubescentibus.

B. 3. D. 1/7 vel 1/8. P. 1/13. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 17 et lat. brev.

Habit. Solok, in fluviis.

Longitudo 3 specimimum 85''' ad 115'''.

Aanm. Deze soort staat in verwantschap tusschen *Leuciscus dusonensis* Blkr. en *Leuciscus cephalotaenia* Blkr., doch verschilt van deze en andere verwante soorten door grootere schubben, gemis van band- en vlekteekening op het ligchaam, slanke vormen, enz. Voor de juistheid der boven opgegeven kleuren kan ik niet instaan, daar zij door den wijngeest zeer schijnen gewijzigd te zijn.

Cobitis hymenophysa Blkr.

Cobit. corpore elongato compresso, altitudine 5⅓ circiter in ejus longitudine, latitudine 2½ circiter in ejus altitudine; capite suilloideo, acuto, 4½ fere in longitudine corporis; altitudine capitis 1⅔, latitudine 3 fere in ejus longitudine; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; oculis in postico dimidio capitis sitis, lineam rostro-frontalem non attingentibus, diametro 5 circiter in longitudine capitis, plus diametro 1 a se invicem distantibus; spina suborbitali antico-infera, bifurcata, ramo inferiore longiore longitudine oculum aequante; rostro valde acuto, carnoso, ante os prominente, oculo plus duplo longiore; maxilla superiore inferiore longiore longe ante oculum desinente; cirris 6, supramaxillaribus 4 basi unitis, internis externis longioribus, oculum fere attingentibus, labialibus spinam infraorbitalem attingentibus; linea dorsali linea ventrali multo convexiore; squamis oculo nudo vix conspicuis; linea laterali rectiuscula per media latera decurrente; vesica natatoria bipartita, membranacea, in cavitate ventris libere suspensa; pinna dorsali supra pinnas ventrales incipiente et paulo ante analem desinente, angulata, non emarginata, corpore paulo humiliore; pinnis pectoralibus acutiusculis, capite minus duplo brevioribus, ventrales non attingentibus; ventralibus acutiusculis, capite duplo brevioribus, analem non attingentibus; anali angulata, non emarginata, dorsali humiliore; caudali profunde incisa lobis acute rotundatis subaequalibus, 4¾ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridi, inferne dilutiore; corpore fasciis 12 vel 13 transversis coeruleis coeruleo profundiore marginatis; pinnis dorsali, pectoralibus caudalique viridibus, ceteris flavis; dorsali fasciis obliquis 5 coerulescentibus in fascias corporis transeuntibus, apice violaceo- nigricante; caudali utroque lobo vittis 8 p. m. transversis coeruleis.

B. 3. D. 3/12 vel 3/13. P. 1/14. V. 1/7. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 95'''.

Aanm. Deze fraaije soort is zeer kenbaar aan haren spitsen

snuit, 6 voeldraden, groote onderoogkuilsdoornen, boven de buikvinnen beginnende rugvin, gespleten staartvin en fraaije kleurteekening. Zij behoort tot de groep van dit geslacht, voor welke de heer MacClelland den geslachtsnaam *Hijmenophysa* heeft voorgesteld en waartoe *Cobitis geta* Ham. Buch., *Cobitis dario* Ham. Buch. en *Botia grandis* Gray van Hindostan en Assam behooren.

Cobitis macracanthus Blkr.

Cobit. corpore oblongo compresso, altitudine 4 circiter in ejus longitudine, latitudine 2 in ejus altitudine; capite acuto convexo 4½ ad 4⅔ in longitudine corporis; altitudine capitis 1 et paulo, latitudine 2 ad 1⅔ in ejus longitudine; linea rostro-frontali convexa; oculis in posteriore dimidio capitis sitis, lineam rostro-frontalem non attingentibus, diametro 4 ad ad 4½ in longitudine capitis, diametro 1¾ ad 2¾ a se invicem distantibus; spina suborbitali ante oculum sita, bifurcata, ramo inferiore ramo superiore et oculo multo longiore; rostro acuto convexo oculo duplo fere vel plus duplo longiore, carnoso, ante os prominente; maxilla superiore inferiore longiore, longe ante oculum desinente; cirris 8, supramaxillaribus 4 basi unitis, externis internis longioribus, labialibus oculo vix longioribus, inframaxillaribus labialibus multo brevioribus; squamis oculo nudo conspicuis; linea laterali recta per media latera decurrente; vesica natatoria magna, simplice, membranacea, libere in cavitate ventris suspensa; pinna dorsali ante pinnas ventrales incipiente et paulo ante analem desinente, acutiuscula, non emarginata, corpore multo humiliore; pinnis pectoralibus et ventralibus acutiusculis; pectoralibus capite brevioribus, ventrales non attingentibus; ventralibus pectoralibus brevioribus analem subattingentibus; anali acuta, non emarginata, dorsali vix humiliore; caudali profunde incisa, lobis acutis aequalibus, 3⅔ circiter in longitudine corporis; colore copore superne roseo-rubro inferne dilutiore; fasciis corpore 3 latis nigris, 1ª oculari, 2ª dorso-ventrali, 3ª dorso-anali; pinnis caudali, pectoralibus rubris, ventralibus rubris medio fuscis, dorsali et anali fere totis nigris.

B. 3. D. 3/8 vel 3/9. P. 1/13 vel 1/14. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Synon. *Ikan Matjan* Mal. Sum.

Habit. Palembang et in flumine Kwanten, Sumatrae occidentalis, XIII inter et VII Kotta.

Longitudo 3 speciminum 60''' ad 132'''.

Aanm. Ook deze soort behoort tot dezelfde afdeeling als de boven beschrevene en beantwoordt daaraan ook in de voornaamste kenmerken. In habitus heeft zij het meest van *Cobitis dario* Ham. Buch., doch deze is ranker van ligchaam, zou slechts 6 voeldraden hebben, heeft veel talrijker en anders geplaatste ligchaamsbanden enz.

Het kleinste mijner specimina heb ik ontvangen van Palembang van den heer Van Leer, de beide grootere van den heer Schwanenfeld.

Cobitis Jaklesii Blkr.

Cobit. corpore elongato, antice cylindrico, postice compresso, altitudine 8 ad 8½ in ejus longitudine; capite convexo 6 in longitudine corporis, duplo longiore quam alto; oculis diametro 5 circiter in longitudine capitis, in medio capite sitis; rostro convexo rotundato; spinis suborbitalibus nullis; ossibus suborbitalibus pluribus; cirris 6, supramaxillaribus internis oculum attingentibus, supramaxillaribus externis et labialibus oculum superantibus; linea dorsali convexa; squamis oculo nudo conspicuis; pinna dorsali dimidio anteriore ventralibus opposita, angulata, corpore altiore; pinnis pectoralibus rotundatis, capite vix vel non brevioribus sed ventralibus rotundatis longioribus; anali corpore non vel vix altiore; caudali semilunariter emarginata, lobis acutis 4½ ad 4¾ in longitudine corporis; colore corpore rubro-fusco, fusco profundiore nebulato vel fasciis 11 vel 12 transversis latis fuscis profundioribus; pinnis viridibus, dorsali et caudali radiis viridi profundiore maculatis; caudali basi macula fusca.

B. 3. D. 2/10. P. 1/11. V. 1/7. A. 3/5. C. 19 et lat. brev.

Habit. Pajacombo, in fluviis.

Longitudo 4 speciminum 66‴ ad 82‴.

Aanm. Ik ontving deze soort door de welwillendheid van mijnen vriend en ambtgenoot, den heer P. Jakles, die haar te Pajakombo ontdekte. Zij heeft in habitus veel van *Cobitis chrijsolaimos*, doch laat zich daarvan bij den eersten oogopslag onderkennen door hare bruinroode kleur.

NOTOPTERI.

Notopterus hypselonotus Blkr.

Notopter. corpore oblongo compresso, altitudine 3⅗ circiter in ejus lon-

gitudine, latitudine $3\frac{1}{3}$ circiter in ejus altitudine; capite acuto $4\frac{4}{5}$ circiter in longitudine corporis, aeque alto ac longo; linea rostro-dorsali vertice valde concava; altitudine capitis supra medium oculum 3 et paulo in ejus longitudine; oculis diametro $6\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, $4\frac{1}{2}$ circiter in capitis parte postoculari, 3 et paulo in latitudine praeoperculi; osse suborbitali antice sub oculo oculo triplo fere humiliore; rostro rotundato oculo non vel vix breviore; maxilla superiore longe post oculum desinente; dentibus lingualibus anticis sequentibus longioribus curvatis; praeoperculo rotundato squamis parvis in series 20 p. m. transversales dispositis; fossa mucosa temporali plus quintuplo longiore quam lata; dorso valde elevato, rotundato; linea ventrali-caudali vix angulata; ventre utroque latere dentibus 42 p. m. serrato; squamis cycloideis basi subradiatim striatis, lateribus 220 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali oblonga rotundata, antice in posteriore dimidio corporis sita, altitudine 2 circiter in longitudine capitis; pinnis pectoralibus acute rotundatis, $1\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, radium analem 10^m circiter attingentibus; ventralibus basi unitis oculo plus duplo brevioribus; anali radiis longissimis $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; caudali obtusa rotundata; colore corpore superne griseo-fuscescente, inferne dilutiore; axillis macula magna nigerrima; pinnis viridi-fuscescentibus.

B. 9. D. 2/9. P. 1/15. V. 5. A. 125. C. 14.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 372‴.

Aanm. Deze soort heeft groote verwantschap met *Notopterus Buchanani* CV., doch mist de staartvlekken en dwarsche banden daarvan. Volgens de beschrijving van den heer Valenciennes gaat voorts bij laatstgenoemde soort de kop slechts $4\frac{1}{3}$ maal in de lengte des ligchaams, heeft de borstvin 14 stralen, de aarsvin 110, de rugvin 9 en het kieuwvlies 8 stralen, terwijl er 240 schubben op eene overlangsche rei gaan.

GIJMNODONTES.

Tetraödon palembangensis Blkr.

Tetraöd. corpore oblongo depresso, altitudine et latitudine $3\frac{1}{3}$ circiter in ejus longitudine; capite acuto depresso $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, multo longiore quam alto et lato; linea rostro-frontali rostro convexa fronte concava; oculis lineam rostro-frontalem attingentibus, diametro $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, diametris plus quam 2 a se invicem distantibus; fronte media inter oculos protuberantia cutanea annulari;

maxilla superiore prominente; papilla nasali utroque latere unica indivisa apice perforata; corpore spinuloso, spinulis dorso lateribusque valde conspicuis; rostro, mento caudaque postice glabris; linea laterali maxime conspicua sulciformi oculum cingente, dorsum versus adscendente et curvatura magna caudam versus descendente; pinnis obtusis rotundatis vel convexis, dorsali et anali aeque latis circiter ac altis; colore corpore superne profunde viridi inferne flavescente; ventre toto lineis violascentibus reticulato; lateribus maculis rotundis nigris in seriem longitudinalem dispositis; pinnis viridibus.

D. 2/8. P. 1/22. A. 1/10. C. 11.

Synon. *Ikan Buntal* Palembang.

Habit. Palembang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 210'''.

Aanm. Deze soort heeft in kleurteekening het meeste van *Tetraödon reticulatus*, welke ik in eene verhandeling over de Blootkakige visschen van den Indischen Archipel naar twee zeer kleine specimina beschreef, alsmede met *Tetraödon lineatus* Blkr. De overlangsche rei van ronde zwarte vlekken en het ongevlekt zijn der vinnen doen haar genoegzaam onderkennen.

LOPHOBRANCHII.

Pegasus pristis Blkr.

Pegas. corpore elongato depresso, tetragono, altitudine 13 p. m. in ejus longitudine; latitudine maxima 6 in ejus longitudine; capite angulato, depresso, acuto, 3 et paulo in longitudine corporis; rostro elongato 5 ad 5½ in longitudine corporis, basi et medio apice latiore, depresso, utrinque denticulis conspicuis serrato, apice obtuso glabro, latitudine media plus quam sexies in ejus longitudine; oculis diametro 4 ad 5 in longitudine rostri; scutis lateribus 4, cauda 11 vel 12 in serie longitudinali; scuto caudali postico utroque latere spina valde conspicua acuta; pinna dorsali anali opposita, corpore vix altiore; pectoralibus flabelliformibus analem non attingentibus; anali brevi corpore vix altiore; caudali integra, truncata; corpore superne fuscescente guttulis et punctis numerosis confertis fuscis; ventre flavescente; pinnis dorsali, pectoralibus et caudali fusco punctatis; ventralibus analique flavescentibus.

D. 5. P. 11. V. 1. A. 5. C. 8.

Synon. *Cataphractus rostro spatuliformi truncato* Gronov. Zoöphyl. No. 357 p. 115 tab. 11 fig. 2. 3?

Pegasus natans et *Pegasus volans* Richards. Voy. Sulph. Zoöl. p. 118 Fish. tab. 50 fig. 5 ad 10 (nec Bl.).

Habit. Padang, in mari.

Longitudo 5 speciminum 85''' ad 101'''.

Aanm. Deze soort is vrij goed afgebeeld in het aangehaalde werk van den heer Richardson en ook in het Zoophylacium van Gronovius. In laatstgenoemd werk zijn echter de bruine vlekjes van ligchaam en vinnen niet teruggegeven doch wel het gezaagd zijn van de zijden des snuits. In de afbeelding van *Pegasus natans* van Bloch (Ausl. Fisch. tab. 121 fig. 3, 4), ontbreken niet alleen die vlekjes maar de snuit is er tevens zoo geteekend, dat hij slechts aan de spits tanden vertoont en volstrekt niet aan de zijden.

TRIJGONES.

Trygon macrurus Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIV. Plagiost.

Tryg. corpore disciformi, disco paulo latiore quam longo, antice acuto, linea rostro-pectorali rectiuscula vel antice concaviuscula; pinna pectorali angulo posteriore rotundata; capite longitudine 3 circiter in latitudine disci maxima; rostro acuto $4\frac{2}{3}$ ad $4\frac{3}{4}$ in latitudine disci; oculis diametro 3 ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine rostri, diametris 2 circiter a se invicem distantibus; foramine temporali paulo curvato oculo non vel vix minore; valvulis nasalibus anterioribus rictum non attingentibus, aetate provectiore ciliis valde conspicuis; rictu undulato, latitudine $2\frac{1}{3}$ ad 3 fere in longitudine rostri praeorali; velo postmaxillari superiore fimbriato; fundo cavitatis oris bipapillato; dorso toto glabro vel linea media tantum tuberculo unico; cauda disco plus triplo longiore, spina magna excepta, tota glabra, vestigio pinnae nullo; appendicibus genitalibus pinnis ventralibus brevioribus, conicis, postice sulcatis, non valvatis; corpore superne fuscescente-viridi, immaculato vel maculis rotundis flavescentibus, inferne albescente; cauda fusco et flavo annulata.

Synon. *Ikan Pareh* Mal. Batav.

Habit. Padang, Batavia, Samarang, in mari.

Longitudo 6 speciminum 180''' ad 295'''.

Aanm. Het grootste mijner exemplaren, een wijfje, heeft den rug geheel glad, even als twee kleinere mannetjes. Bij de

overige specimina bevindt zich een wit beenachtig knobbeltje in de middellijn van den rug nabij den kop. Uit mijne aan Trijgon-soorten rijke verzameling ben ik tot de opmerking gekomen, dat men aan het ruw of glad zijn van den rug bij de soorten van dit geslacht meer waarde mag hechten, dan daaraan door de heeren J. Müller en Henle wordt toegekend. Bij mijn grootste specimen zijn de in jeugdigen leeftijd duidelijke geelachtige rug- en borstvinvlekken verdwenen.

Scripsi Batavia Calendis Maji MDCCCLII.